OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS 2010/179/ÜVJP,

11. märts 2010,

SEESACi poolt Lääne-Balkani riikides läbi viidavate relvakontrollialaste tegevuste toetamise kohta ELi strateegia (väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks) raames

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 26 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

(1) Väike-ja kergrelvade ülemäärane ja kontrollimatu kogunemine ja levik on vähendanud julgeolekut Kagu-Euroopas, teravdades konfliktiolukorda selles piirkonnas ja raskendades konfliktijärgset rahu taastamist, seades seega tõsiselt ohtu rahu ja julgeoleku nimetatud piirkonnas.

(2) Euroopa Ülemkogu võttis 15.–16. detsembril 2005. aastal vastu ELi strateegia väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks (edaspidi „väike- ja kergrelvi käsitlev ELi strateegia"), milles kehtestatakse suunised ELi tegevusteks väike- ja kergrelvade valdkonnas.

(3) Väike- ja kergrelvi käsitlevas ELi strateegias sätestatakse muude eesmärkide hulgas tõhusa mitmepoolsuse edendamine, et luua kas rahvusvahelisi, piirkondlikke või ELi ja selle liikmesriikide siseseid mehhanisme, seismaks vastu väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona pakkumisele ja destabiliseerivale levikule. Väike- ja kergrelvi käsitlevas ELi strateegias määratletakse Lääne-Balkan ühe piirkonnana, mis on kõige enam mõjutatud relvade ebaseaduslikust kaubandusest ja ülemäärasest kogunemisest.

(4) ÜRO arenguprogrammi (UNDP) ja endise Kagu-Euroopa stabiilsuspakti (alates 2008. aastast piirkondlik koostöönõukogu) egiidi all loodi Kagu- ja Ida-Euroopa väike- ja kergrelvakontrolli keskus (edaspidi „SEESAC"). SEESAC asub Belgradis ja sellesse kuulub tehnilise abi üksus, mis toetab mitmeid piirkondliku ja riikliku tasandi operatiivtoiminguid.

(5) SEESACi tegevuste eesmärkideks on muu hulgas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona leviku ja ülemäärase kogunemise ärahoidmine kogu Kagu-Euroopas. SEESAC pöörab erilist tähelepanu relvade üle piiri toimetamise konkreetseid tahke käsitlevate piirkondlike projektide väljatöötamisele.

(6) EL toetas varem SEESACi nõukogu 21. oktoobri 2002. aasta otsuse 2002/842/ÜVJP kaudu, mis käsitleb ühismeetme 2002/589/ÜVJP rakendamist ja mida on laiendatud ja muudetud nõukogu 17. novembri 2003. aasta otsusega 2003/807/ÜVJP ja nõukogu 22. novembri 2004. aasta otsusega 2004/791/ÜVJP. Kõnealuste otsuste rakendamisele on nõukogu andnud positiivse hinnangu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. EL püüab edendada rahu ja julgeolekut Lääne-Balkani piirkonnas, toetades tõhusal mitmepoolsusel põhinevat lähenemist ja asjaomaseid piirkondlikke algatusi, mille eesmärk on vähendada väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona levikust ja ülemäärasest kogunemisest tulenevat ohtu rahule ja julgeolekule.

2. Lõikes 1 osutatud eesmärgi saavutamiseks toetab EL SEESACi projekti, mille eesmärk on vähendada väike- ja kergrelvadest tulenevat ohtu julgeolekule Lääne-Balkani piirkonnas. ELi toetatavatel tegevustel on järgmised konkreetsed eesmärgid:

— relvade ja laskemoona ohtlike ja ebastabiilsete varude haldamise ja julgeoleku parandamine;

— relvade ja laskemoona kättesaadavate varude vähendamine hävitamise teel;

— väike- ja kergrelvade kontrolli tugevdamine rahvusvaheliste ja riiklike relvade märgistamise ja päritolu kindlakstegemise vahendite rakendamise kaudu Lääne-Balkani riikides ning relvade registreerimise protsessi parandamine.

Projekti üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja").

2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projekti rakendab tehniliselt SEESAC. SEESAC täidab oma ülesandeid kõrge esindaja kontrolli all. Sel eesmärgil lepib kõrge esindaja SEESACiga kokku vajalikud korraldused.

Artikkel 3

1. Lähtesumma artikli 1 lõikes 2 osutatud projekti rakendamiseks on 1 600 000 eurot.

2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja eeskirjadele.

3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulude nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon UNDPga (kes esindab SEESACi) rahastamislepingu. Rahastamislepingus sätestatakse, et SEESAC tagab ELi abi nähtavuse, mis vastab selle suurusele.

4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud rahastamislepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu kõigist selle protsessi käigus esile kerkivatest probleemidest ning teatab rahastamislepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 4

Kõrge esindaja annab nõukogule aru käesoleva otsuse rakendamisest SEESACi koostatavate korrapäraste aruannete alusel. Nimetatud aruannete põhjal teeb nõukogu hindamise. Komisjon esitab aruande projekti rakendamise finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 24 kuud pärast artikli 3 lõikes 3 osutatud rahastamislepingu sõlmimist või kuus kuud pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist, kui selleks ajaks ei ole rahastamislepingut sõlmitud.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 11. märts 2010

Nõukogu nimel
eesistuja
J. BLANCO

LISA

ELI PANUS LÄÄNE-BALKANI PIIRKONNAS LÄBI VIIDAVASSE VÄIKE- JA KERGRELVADEALASESSE SEESACI PROJEKTI

1. **Sissejuhatus**

Väike- ja kergrelvi käsitlevas ELi strateegias on tunnistatud, et väike- ja kergrelvade ulatuslik kogunemine Kagu-Euroopas on oluline takistus rahu ja julgeoleku saavutamisel. Eriti muret tekitav on Lääne-Balkani riikide olukord tulenevalt relvade ja laskemoona varude kogunemisest varasematel aegadel. Seda piirkonda ei mõjuta üksnes otseselt väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona levik, vaid seal esineb jätkuvalt oht, et relvi toimetatakse salakaubana muudesse konfliktipiirkondadesse.

Praegu on Lääne-Balkani riikide jaoks peamine probleem nende õiguslike ja poliitiliste kohustuste täitmine praktikas, sealhulgas ÜRO väike- ja kergrelvade tegevusprogrammi ja päritolu kindlakstegemist ja märgistamist käsitleva rahvusvahelise vahendi (ITI) rakendamine, väike- ja kergrelvade kontrolli valdkonnas.

Seetõttu on väike- ja kergrelvade leviku ohu vähendamiseks äärmiselt oluline suurendada väike- ja kergrelvade olemasolevate varude julgeolekut, hävitada liigsed varud ja kehtestada rangem väike- ja kergrelvade kontroll, muu hulgas ka ITI piirkondlikul tasandil rakendamise ja registreerimisprotsessi parandamise kaudu. Need eesmärgid ja tegevused on kooskõlas väike- ja kergrelvi käsitleva ELi strateegia eesmärkide ja selles käsitletud tegevustega. SEESAC kavandab nende kolme tegevusvaldkonnaga seotud projektide elluviimist.

2. **Projekti kirjeldus**

2.1. *Varude haldamise parandamine*

2.1.1. *Piirkondlikud väike- ja kergrelvade varude haldamise alased koolitusmoodulid*

Selleks et aidata suurendada relvade ja laskemoona varude turvalisust ja julgeolekut, näeb projekt ette kolme õppemooduli väljatöötamist Lääne-Balkani riikide kaitseministeeriumi ja siseministeeriumi materiaalsete ressursside eest vastutavatele ametnikele. Inspekteerimisrühmadele ja ametnikele pakutakse kursuseid, et aidata viia neid kurssi varude haldamise tehnikate parimate tavadega.

Projekti rakendamise tulemusel suurenevad teadmised rahvusvahelistest standarditest ja varude haldamise alastest parimatest tavadest. Paraneb varude haldamise menetluste üldine tase ja kvaliteet ning seega suureneb varude turvalisus ja julgeolek.

2.1.2. *Väike- ja kergrelvade ning laskemoona säilitamise kohtade turvalisuse ja julgeoleku parandamine*

Projektiga parandatakse relvade ja laskemoona ladustamiskohtade turvalisust ja julgeolekut Lääne-Balkani riikides, andes spetsiaalset tehnilist ja infrastruktuuriga seotud abi, et suurendada turvalise ladustamise võimet. Projekti raames läbi viidavate tegevustega abistatakse Bosnia ja Hertsegoviina ning Montenegro kaitseministeeriumit ja samuti Horvaatia Vabariigi siseministeeriumit relvade ja laskemoona varude turvaliseks ladustamiseks vajalike seadmete hankimisel ja paigaldamisel. Varude haldamise eest vastutavatele töötajatele pakutakse koolitust.

Projekti tulemusel paraneb julgeolekualane kord ja juurdepääsukontroll väljavalitud kohtades ning seega paraneb laskemoonavarude turvalisus. Märkimisväärselt väheneb varguste ja kontrollimatute plahvatuste oht, kuna paraneb laskemoona ja relvade seisundi kontrollimine.

2.2. *Väike- ja kergrelvade hävitamine*

Projekti eesmärk on suurendada julgeolekut ja vähendada relvade leviku ohtu, vähendades märkimisväärselt ladudes asuvate üleliigsete relvade hulka. Horvaatia ja Serbia siseministeeriumite valduses olevate üleliigsete väike- ja kergrelvade hulga vähendamiseks viiakse projekti raames läbi mitmeid väike- ja kergrelvade hävitamise alaseid tegevusi. Projekt näeb ette umbes 30 000 relva hävitamist Horvaatias. Serbias hävitatakse hinnanguliselt 40 000 relva.

Projekti tulemusel väheneb märkimisväärselt üleliigsete ja konfiskeeritud väike- ja kergrelvade hulk Horvaatia ja Serbia siseministeeriumite ladudes. Konfiskeeritud relvade hävitamine aitab suurel määral kaasa väike- ja kergrelvade edasise leviku ärahoidmisele. Lisaks sellele paraneb julgeolek ning samuti paranevad teadmised väike- ja kergrelvadealastest probleemidest nimetatud kahes riigis.

2.3. *Rangem väike- ja kergrelvadealane kontroll*

2.3.1. *Riiklike relvade registreerimise ja arvestuse pidamise süsteemide väljatöötamine*

Projekti raames töötatakse välja relvade registreerimise, lubade andmise ja arvestuse pidamise süsteemid või ajakohastatakse olemasolevaid süsteeme. Registreerimissüsteemid hõlmavad toiminguid, mis on seotud üksikisiku ja/või juriidilise isiku omatavate tulirelvade ning selliste laskemoonakoguste üle arvestuse pidamisega, mida on lubatud omada. Arvestuse pidamisega seoses antav toetus hõlmab tarkvaratoote/-toodete väljatöötamist, mille abil ei tuvastata üksnes tsiviilisikute valduses olevaid relvi, vaid hallatakse ka kauplustes, heakskiidetud ladudes või relvaladudes, nt politseijaoskondades või keskladudes, asuvate relvade, laskemoona ja/või lõhkeainete haldamisega seotud tegevusi. Seega saab olema võimalik teha kindlaks relvi, kasutajaid ja mitte kasutuses olevate seadmete ladustamise kohti. Projekt hõlmab ka sobiva tehnilise infrastruktuuri tagamist relvade registreerimise tarkvara kasutuselevõtuks.

Relvade registreerimise ja arvestuse pidamise elektrooniliste süsteemide väljatöötamise ja loomise tulemuseks on ÜRO tulirelvaprotokollis ja ITIs kehtestatud registreerimise ja arvestuse pidamise nõuete järgimine.

2.3.2. *Relvade kogumine ja registreerimine*

Projekti eesmärk on toetada mis tahes relva, lõhkeseadme, lõhkeaine ja sellega seotud lahingumoona kogumist, muu hulgas tsiviilisikutele kuuluvate relvade legaliseerimisega nende registreerimise kaudu.

Teadlikkuse suurendamise tegevusi kooskõlastavad komiteed, kuhu kuuluvad siseministeeriumite ja UNDP/SEESACi spetsialistid ning vajaduse korral asjaomased muud avalike suhete valdkonna eksperdid, et tutvustada nõuetekohaselt legaliseerimise ja ebaseaduslike tulirelvade vabatahtliku loovutamise alaseid üksikasju. Kampaaniates keskendutakse kohalikele teavituskanalitele, mis suudavad kõige tõhusamalt levitada teavet maakonna tasandil. Riigi tasandil tugevdatakse kohalikku teabe levitamist aruannete esitamisega, intervjuude andmisega ja dokumentaalsaadetega. Teavet kampaaniate kohta edastatakse elektrooniliselt ja kirjaliku meedia kaudu. Kampaania käigus edastatakse positiivseid sõnumeid ning näidatakse seaduste rakendamist tegelikkuses.

Projektiga parandatakse julgeolekut kogu Lääne-Balkani piirkonnas, eemaldades ohtlikud relvad tänavatelt avalikkuse ja politsei vahelise kahesuunalise suhtlemise abil. Eriti oluline on, et projekt ulatub kõigi vanuserühmadeni, kelle valduses on ebaseaduslikke relvi, ja kõigi nendeni, kes kavatsevad relvi soetada.

2.3.3. *Märgistamise ja päritolu kindlakstegemise alane piirkondlik seminar*

Projekti raames korraldatakse kahepäevane piirkondlik seminar, mis on esialgu kavandatud toimuma Serbias Belgradis. Seminaril antakse ajakohastatud teavet rahvusvaheliste õigusaktide järgimise ning märgistamise ja päritolu kindlakstegemise alaste riiklike õigusaktide vastuvõtmise kohta Lääne-Balkani riikides. Seminaril esitatakse ülevaade riiklike õigusaktide rakendamisest. Eraldi käsitletakse ÜRO tulirelvaprotokolli kohase imporditud relvade märgistamise nõude järgimist.

Sellel seminaril osalevad muu hulgas Lääne-Balkani riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide, sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide, ja riikide tööstuste esindajad ning ELi liikmesriikide tehnilised eksperdid. Eeldatavalt on sellel seminaril kuni 50 osalejat.

Seminari põhjal koostatakse kokkuvõte ettekannetest, aruteludest ja soovitustest. Seminari dokumendid tehakse kättesaadavaks interneti kaudu.

3. **Kestus**

Projekti eeldatav kogukestus on 24 kuud.

4. **Kasusaajad**

Selle projekti kasusaajad on Lääne-Balkani riikide riiklikud asutused, kes vastutavad relvakontrolli ja varude haldamise eest.

Kaudselt saab projektist kasu Lääne-Balkani riikide elanikkond, kuna väheneb väike- ja kergrelvade ulatuslikust levikust tuleneva ebakindluse ja ebastabiilsuse tekkimise oht.